

Донбаська державна машинобудівна академія

Силабус навчальної дисципліни

«СОЦІОЛОГІЯ»

на 2025 / 2026 навчальний рік

Галузь знань	Всі напрями підготовки
Спеціальність	Всі спеціальності
ОПП	Фізичне виховання
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський).
Форма навчання	денна форма
Семестр, в якому викладається дисципліна	рік навчання: 1, 2 Семестр: 2а, 4а.
Статус дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	90 годин (3 кредитів ЕКТС)
Мова викладання	українська
Оригінальність навчальної дисципліни	авторський курс
Факультет	інтегрованих технологій і обладнання
Кафедра	Філософії та СПН
Розробник	Шимко О.В. к. іст. н., старший викладач кафедри філософії та соціально-політичних наук
Викладач, який забезпечує проведення лекційних занять	Шимко О.В. к. іст. н., старший викладач кафедри філософії та соціально-політичних наук
Викладач, який забезпечує проведення практичних/лабораторних занять	Шимко О.В. к. іст. н., старший викладач кафедри філософії та соціально-політичних наук

Локація та матеріально-технічне забезпечення		Лекції: 18 годин. Практика: 18 годин. Очні заняття - аудиторії ДДМА. Дистанційна освіта – в системі MOODLE. Ноутбук HP Laptop 15 (ЦП DualCore AMD, відеоадаптер AMD Radeon(TM) R4 Graphics, ОЗП 4 ГБ DDR4-2666), браузер Edge 44.18362.449.0, мультимедійний проектор Epson H429B - 1 од., презентер Samsung SDP-6500DXA - 1 од. ПК 1 од., веб-версії Microsoft Office 365 (безкоштовна), Aris Express (безкоштовна), Ramus Educational (безкоштовна). Браузер Opera 66.0.3515.103.			
Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
90	18	18	-	54	Залік

Опис навчальної дисципліни.

Предмет навчання	Курс «Соціологія» є обов'язковим навчальним предметом у системі вищої освіти України. Вивчення соціології допоможе сформувати у майбутніх фахів соціологічне мислення й культуру, надасть їм необхідну допомогу в збагненні сутності й змісту складних соціальних явищ і процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві, у виявленні причин і джерел їхнього виникнення, у з'ясуванні природи різних соціальних конфліктів і пошуку адекватних шляхів вирішення, а крім того – у виробленні, прийнятті й реалізації ефективних управлінських рішень, спрямованих на нормальне функціонування й подальший розвиток соціальних об'єктів в умовах ринкової економіки. Практичне застосування теоретичних положень: законів, закономірностей та сформульованих принципів, методичних рекомендацій, методів і правил в організаційній діяльності дає змогу підвищити ступінь обґрунтованості рішень, що ухвалюються, використовувати наявні та залучені ресурси. Це особливо важливо при проведенні великомасштабних заходів, які перетворюють організаційні форми власності, склалися, при виробленні та реалізації новаторських рішень, що мають довготривалі соціальні наслідки. Соціологія вивчає взаємовідносини індивідів у соціально-комунікативних відносинах, а також соціальну діяльність людей у суспільстві. Знання Соціології служить для вироблення навиків системного та комплексного підходів до вирішення теоретичних та прикладних завдань.
Мета дисципліни	Формування когнітивних, афективних та моторних компетентностей в сфері теорії та практики створення, функціонування й еволюції суспільства, соціальної групи, організації, особистості, а також навчити студентів вмінню формувати раціональну поведінку при дозволі комплексних соціально-економічних проблем.
Чому можна навчитися (результати навчання)	- показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення; - засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Загальні компетентності: - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; - здатність працювати в команді; - здатність бути критичним і самокритичним.
Навчальна логістика	Зміст дисципліни: Змістовий модуль 1 Загальні основи пізнання соціально-економічного розвитку суспільства. ТЕМА 1. Соціологія як наука: об'єкт, предмет і основні соціальні закони. Історія виникнення та розвитку соціології. Основні етапи формування соціології як науки. ТЕМА 2. Соціальна структура суспільства. Суспільство як система. Класова структура суспільства. Соціальна стратифікація і
	соціальна мобільність. ТЕМА 3. Соціальна ідентифікація психосоціальних криз. ТЕМА 4. Культура та соціальна культура. Теорія культурно-історичних типів. Змістовий модуль 2. Спеціальні соціологічні теорії. методи соціологічного дослідження ТЕМА 1. Кризові перехідні соціальні процеси у суспільстві. Аномія. ТЕМА 2. Девиация: сутність, види і форми девиації в суспільстві. ТЕМА 3. Маргіналізація в суспільстві. Маргінальне середовище. ТЕМА 4. Соціологічне дослідження: види і форми соціологічного дослідження. Програма соціологічного дослідження. ТЕМА 5. Методи соціологічного дослідження. Види занять: лекційні/практичні Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль –залік (очний, дистанційний формат)
Політика курсу	Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Оцінювання досягнень	Підготовленість здобувача вищої освіти перевіряється і оцінюється за результатами виконання контрольних точок курсу Соціологія. Передбачається використання рейтингової системи оцінювання знань. Основною формою контролю знань студентів в кредитно рейтинговій системі є складання студентами всіх запланованих модулів. Складання модуля передбачає виконання студентом комплексу заходів, запланованих кафедрою і передбачених семестровим графіком навчального процесу та контролю знань студентів, затверджених деканом факультету. Підсумкова оцінка за кожний модуль виставляється за 100-бальною шкалою. При умові, що студент успішно здає всі контрольні точки (опитування, тестування, реферативна робота), набравши з кожної з них не менше мінімальної кількості балів, необхідної для зарахування відповідної контрольної точки, самостійно виконує і успішно захищає реферативну роботу, та має за результатами роботи в триместрі підсумковий рейтинг не менше 55 балів, то за бажанням студента в залежності від суми набраних балів йому виставляється підсумкова залікова оцінка за національною шкалою і шкалою ECTS.
Академічна доброчесність	Академічна доброчесність включає в себе сукупність духовних цінностей, таких як чесність, справедливість, довіра, повага і відповідальність, яких повинні дотримуватися усі учасники освітнього процесу. Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань: поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Порушенням академічної доброчесності учасниками науково-освітнього процесу вважається: академічний плагіат, академічне шахрайство, фальсифікація результатів досліджень, посилань у власних публікаціях, будь-
	яких інших даних, у тому числі статистичних, що стосуються освітнього процесу та наукових досліджень; надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання; хабарництво; конфлікт інтересів; подарунок.
Інформаційне забезпечення	Основна література: 1.Соціологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів /В.І.Волович, М.І.Горлач, В.Г.Кремень та ін. 6- те вид., К: Центр учбово літератури, 2019. 808 с. 2.Соціологія : підруч. / В. Г. Городяненко, О. В. Гілюн, А. В. Демічева, С.

- В. Легеза, Н.А.Липовська. 3-є вид.переробл., доповн. К. : Акад., 2020. 544 с.
- 3.Макеєв С.О. Соціологія: Навч.посіб. К.: Знання, КОО, 2018. 566с.
- 4.Рущенко І. П. Загальна соціологія : підручник. Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2014.286с.
- 5.Соціологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів /В.І.Волович, М.І.Горlach, В.Г.Кремень та ін. 6- те вид., К: Центр учбово літератури, 2019. 808 с.
6. Соціологія: словник термінів і понять. К.: Кондор, 2016. 372с.

Допоміжна:

1. Лукашевич М. П., Туленков М.В. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій :підручник. К. : Каравела, 20018.
2. Ляпіна Л. А. Етносоціологія : навч. посіб. Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2018.
3. Пічі В. М. Соціологія : підручник. К.: Новий світ,2020. 280 с.
- 4.Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навч. посіб. К.: Атіка, 2010. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/571-sotsologya-sriy- v.html>
- 5 Танчин І.З. Соціологія: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 351 с. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/572-sotsologya-tanchin-I3.html>.
6. Черниш Н. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою. К.: Знання, 2019. 430с.

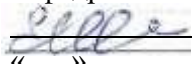
Інформаційні ресурси

- 1.Інститут соціології НАН України. Видання. Соціальні виміри суспільств а URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/socialni-vimiri-suspilstva/>
- 2.International Sociology: SAGE Journals. URL: <https://journals.sagepub.com/home/iss>
- 3.Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
- 4.Портал «Медіаосвіта і медіаграмотність». URL:<http://medialiteracy.org.ua/>
- 5.Соціологічна асоціація України. URL:<http://www.sau.kiev.ua/>
- 6.Соціологічна група «Рейтинг». URL: <http://ratinggroup.ua/>
- 7.Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо? Онлайн курс на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about
- 8.SOCIS: Центр соціальних та маркетингових досліджень. URL: <http://socis.kiev.ua/ua/>
- 9.Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи Національної академії наук України, публікаціїURL: <https://idss.org.ua/public>
- 10.Статистичні матеріали Держкомстату України URL: ukrstat.gov.ua
- 11.Соціологічна асоціація України, дослідження URL: <http://sau.in.ua/doslidzhennya/>

Розробник:

Старший викладач

кафедри Філософії та СПН

 / О.В. Шимко/
« » _____ 2025 р.

Розглянуто і схвалено

на засіданні кафедри ФВіС

Протокол №17 від 06.05.2025 р.

В. о. зав. кафедри ФВіС

 / С. О. Черненко/
« » _____ 2025 р.

Гарант освітньої програми:

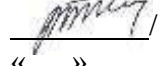
Доцент кафедри ФВіС,

к.н.ф.в.с.

 / С. О. Черненко/
« » _____ 2025 р

Затверджую:

Декан факультету інтегрованих
технологій і обладнання

 / О. Г. Гринь /
« » _____ 2025 р.